

nomenclatuur en vindplaatsen van Prosobranchia in Nederland. Zool. Med. Rijks Mus. Nat. Hist. Leiden deel 11, afl. 4, p. 232.

1893. V. Sterki.

Observations on Vallonia. Proc. Ac. Nat. Sci. Philadelphia, p. 234.

1906-1914. J. W. Taylor.

Monograph of the Land and Fresh Water Mollusca of the British Isles. vol. 3.

1883. Cas. Ubaghs.

Mollusques terrestres et fluviatiles des environs de Maastricht. Bull. Soc. Roy. Mal. Belg. Tome 18.

1916. Dr. J. H. Vernhout.

Catalogus der Ned. Mollusca van 's Rijks Mus. van Nat. Hist. 1, Zool. Med. R. Mus. Nat. Hist. Leiden deel 2, pag. 33.

1919. Max Weber.

Beschouwingen over de fauna van Nederland. Bijdr. Dierk. uitgegeven door Kon. Zool. Gen. N. A. M. afl. 21.

VENETIAANSCH TERPENTIJN

door

Prof. Dr. J. C. H. de Meijere.

Met veel belangstelling las ik Dr. Franssen's artikel over: „Mikroskopische preparaten van chitineuze lichaamsdeelen van insecten“, waarbij hij in een aanvulling op p. 98 van het Natuurhistorisch Maandblad (1932) ook nog Venetiaanschen Terpentin als insluitmiddel vermeldt. In de laatste jaren heb ik dit middel zeer veel gebruikt en ook in een paar korte mededeelingen over kleurmethoden, voornamelijk voor chromosomen, maar ook voor andere doeleinden geschikt, de voordeelen ervan genoemd. ¹⁾ Deze zijn m.i. groter dan Franssen aangeeft, daar volkomen ontwateren hierbij, evenals bij euparal, niet noodzakelijk is; de voorwerpen kunnen er zelfs uit alcohol 80 % ingebracht worden. Wanneer ik sommige objecten ten slotte korten tijd in alcohol absolutus breng, is dit alleen om de wateronttrekking te bespoedigen. Uit den alcohol breng ik ze direct in den Venet. terpentin, zoodat xylol met zijn dikwijls nadeelige gevolgen overgeslagen wordt. Insluiting neemt aldus wel den kortst mogelijken tijd in beslag. Omranden is althans voor Nederland totaal overbodig. Het is waar, dat deze hars niet spoedig indroogt, maar dit is bij horizontaal gehouden praeparaten geen

bezwaar, en de overige, door Dr. Franssen genoemde nadeelen van euparal ontbreken hier.

De brekingsindex wordt als ongeveer die van glycerine (1,473, bij glycerine 1,47) opgegeven en is lager dan die van Canadabalsem (1,535). Het wordt met absoluten alcohol verdund.

Voor het doorschijnend maken van preparaten heb ik in diezelfde artikelen ook phenolum liquefactum aanbevolen. Ik gebruik deze stof ook veel voor de mannelijke copulatieorganen der Dipteren. Afgeknippte achterlijfsuiteinden van droge exemplaren van Culiciden enz. zijn hierin binnen het half uur al goed voor onderzoek geschikt; is het preparaat later opgedroogd, dan voegt men eenvoudig een nieuwen druppel onder dekglas toe. Kleinere Dipterenlarven, als die van Agromyzinen, onderzoek ik er ook in, en het is daarbij onverschillig, of zij versch, of uit alcohol, of gedroogd zijn, het werkt steeds evengoed en kost feitelijk geen tijd. Tenslotte breng ik desgewenscht zulk een larve, hoogstens na even verblijf in alcohol absolutus, tusschen twee dekglasjes (een rond en een vierkant) in Venet. terpentin, lijm er aan eene zijde een smal reepje carton aan en steek het preparaat aan eene insectenspeld in mijne Dipterencollectie, copulatieorganen eventueel aan dezelfde speld, die de rest van het exemplaar draagt. De dekglasjes veroorloven het preparaat van beide zijden te bezien, terwijl macereeren ook daardoor gewoonlijk overbodig is. Zijn de objecten voor deze wijze van insluiten wat te dik, dan kan men ze, nu na ontwatering, in een druppel Canadabalsem op het uiteinde van een klein celluloidplaatje brengen, zooals die in den handel en o.a. voor copulatieorganen al geregeld in gebruik zijn; ook deze kunnen aan een insectenspeld gestoken worden. Venet. terpentin leent zich hiervoor niet, daar de vrije oppervlakte te rimpelig indroogt.

NASCHRIFT

bij

Microscopische preparaten van chitineuze lichaamsdeelen van insecten

door

Dr. C. J. H. Franssen.

Bij het ter perse gaan van dit manuscript leerde ik van mijn Engelsche collega Mr. Taylor een methode kennen om voorwerpen zonder voorafgaande ontwatering in canadabalsem en dammerhars in te sluiten. De objecten worden namelijk in 96 % alcohol gedurende 5 tot 20 minuten al naar gelang de grootte gespoeld in kruidnagel-olie en vervolgens ingesloten. Kleinere voorwerpen kunnen zelfs van uit 85 % alcohol via kruidnagel-olie worden ingesloten. Groote voorwerpen vertoonen vaak een dag na het insluiten sterke troebeling, doch deze troebeling verdwijnt binnen 3 weken.

C. J. H. FRANSSEN.

¹⁾ Ueber haltbare rasche Färbung vermittels Azetokarmin, Ztschr. f. wissensch. Mikroskopie Bd. 46, 1928 p. 189—195; Ueber einige europäische Insekten, besonders günstig zum Studium der Reifungs-Teilungen, nebst einigen Zusätzen zur Azetokarminmethode, Zool. Anz. Bd. 88, 1930 p. 209—219.